

Даниял кітабы — отыз сегізінші бөлім

Асыл тастардың бетін ашу: Уильям Миллердің пайғамбарлық түсі және ақиқаттың қалпына келтірілуі

Jeff Pippenger

2024-01-02

Миллердің түсінде оған көзге көрінбейтін бір қол сандықша жіберді. Түсінде оған сандықшаның өлшемдері «алты шаршы» және «он дюйм» екені ұғындырылды. Онды алтының квадратына көбейткенде үш жүз алпыс шығады, бұл пайғамбарлық бір жылдағы күндерді білдіреді. Миллерге өзі жариялауға тиіс хабарды қамтыған сандықша берілді, ал өзі жариялауға тиіс болған хабар Киелі кітаптағы пайғамбарлықта бір күннің бір жылды білдіретіні туралы қағидаға негізделді. Сандықша Киелі кітап еді, және Миллер үшін Киелі кітап Киелі кітап пайғамбарлығындағы «бір күн — бір жыл» қағидасының өлшемі тұрғысынан қарастырылуға тиіс болды.

«Құдай Сөзімен байланысты, біздің қанағатымыз бен қуанышымыз үшін қымбат сандықшаны ашатын бір кілт бар. Мен нұрдың әрбір сәулесі үшін ризашылық сезінемін. Болашақта қазір бізге өте құпия көрінетін кейбір тәжірибелер түсіндірілетін болады. Кейбір тәжірибелерді осы өлетін тән өлместікке ие болмайынша, біз ешқашан толық ұғына алмауымыз мүмкін». Manuscript Releases, 17-том, 261.

Миллердің түсінде сандыққа «кілт» тағылған еді; ол Миллердің қолдануға жетектелген әдістемесін бейнеледі.

«Үшінші періштенің хабарын жариялауға атсалысып жүргендер Жазбаларды Миллер әкей ұстанған сол жоспар бойынша зерттеп жүр. «Views of the Prophecies and Prophetic Chronology» атты шағын кітапшасында Миллер әкей Киелі кітапты зерттеу мен түсіндіруге қатысты мынадай қарапайым, бірақ парасатты әрі маңызды ережелерді береді:—

«[Біріншіден бесіншіге дейінгі ережелер келтірілген.]»

«Жоғарыда келтірілгендер — осы қағидалардың бір бөлігі; әрі Киелі кітапты зерттеуімізде бәріміз де баяндалған ұстанымдарға құлақ асқанымыз жөн». Review and Herald, November 25, 1884.

Миллер сандықты ашқанда, оның ішінен «сандықтың әр жерінде өз орындарына әсем етіп орналастырылған алуан түрлі және әрқилы көлемдегі асыл тастарды, гауһарларды, қымбат бағалы тастарды, сондай-ақ әртүрлі өлшем мен құндылықтағы алтын және күміс теңгелерді көрді; әрі осылайша орналастырылған олар тек күнмен ғана теңестірілдік нұр мен салтанатты шағылыстырды». Миллер адвентизмнің іргелі ақиқаттарын құрайтын ақиқат інжу-маржандарын тапты. Оның тапқан ақиқаттары кемел тәртіппен «орналастырылған» еді және күннің нұрын шағылыстырды.

Содан кейін Миллер ақиқаттарды «ортадағы үстелге» қойып, бәрін де «келіп, көріңдер» деп шақырды. «Келіп, көріңдер» деген сөздер — Аян кітабындағы мөрлердің ашылуынан алынған нышан; ал Миллер 1798 жылы мөрі ашылған Даниялдың хабарын түсінетін даналарды бейнелейді. Миллер үстелдің үстіне қойған ақиқаттар — Яһуда руының Арыстаны мөрі ашқан Даниял кітабындағы мөрі ашылған ақиқаттар еді; әрі олар мөрі ашылған кезде тірі болған ұрпақты сынау үшін берілген болатын. Осы себепті Аян кітабындағы алғашқы төрт мөрмен байланысты төрт мақұлық та, Миллер де, сол ұрпақты «келіп, көріңдер» деп шақырды.

Сосын мен Тоқтының мөрлердің бірін ашқанын көрдім; әрі күн күркірегендей дауысты естіп, төрт тірі жаратылыстың біреуінің: «Кел де көр», — дегенін естідім. Қарасам, міне, ақ ат; оның үстінде отырғанның қолында садақ бар екен; оған тәж берілді; және ол жеңіп шығып, тағы да жеңу үшін аттанды. Ол екінші мөрді ашқанда, мен екінші тірі жаратылыстың: «Кел де көр», — дегенін естідім. Сонда тағы бір ат шықты, қызыл ат; оның үстінде отырғанға жер бетінен тыныштықты алып тастауға, адамдардың бірін-бірі өлтіруіне жол беруге билік берілді; әрі оған үлкен қылыш берілді. Ол үшінші мөрді ашқанда, мен үшінші тірі жаратылыстың: «Кел де көр», — дегенін естідім. Қарасам, міне, қара ат; оның үстінде отырғанның қолында таразы бар екен. Сонда мен төрт тірі жаратылыстың ортасынан шыққан дауысты естідім: «Бір динарийге бір өлшем бидай, ал бір динарийге үш өлшем арпа; бірақ май мен шарапқа зиян келтірме». Ол төртінші мөрді ашқанда, мен төртінші тірі жаратылыстың даусын: «Кел де көр», — дегенін естідім. Қарасам, міне, бозғылт ат; оның үстінде отырғанның аты — Өлім, ал Тозақ оның соңынан еріп келе жатты. Оларға жердің төрттен бір бөлігіне қылышпен, аштықпен, өліммен және жердегі аңдар арқылы өлтіруге билік берілді. Аян 6:1–8.

Аян кітабында жеті мөрмен мөрленген кітапты ашқан — Яһуда руының Арыстаны ретінде бейнеленген Мәсіх еді; әрі үстелдің үстіне Миллер қойған асыл тастарды ашып, содан кейін баршаны: «келіп, көріңдер», — деп жариялаған да сол Яһуда руының Арыстаны еді.

Оның ашқан ақиқаттары 1843 жылғы алғашқы ізашарлық кестеде айқын түрде бейнеленді; Уайт ханым бұл кестенің Жаратқан Иенің қолымен бағытталғанын айтқан, әрі бұл Миллерге асыл тастарға толы сандықты әкелген сол бір көзге көрінбейтін қол еді. 1842 жылы жасалған үш жүз кесте Хабаккуктың аянды жазып, оны тақталарға анық етіп түсір деген бұйрығының орындалуы болды. Миллердің бөлмесінің ортасындағы үстел 1842 және 1843 жылдары Миллерит хабаршылары дүниеге алып шыққан сол үш жүз кестені (тақтаны) бейнеледі. Сол кесте 1850 жылғы алғашқы ізашарлық кестемен бірге Хабаккук кітабының екінші тарауындағы «тақталар» болды.

«Екінші Келу туралы уағыздаушылар мен басылымдардың “әуелгі сенімде” тұрған кездегі бірлескен куәлігі бойынша, кестенің жариялануы Хабаккук 2:2, 3-тің орындалуы болды. Егер кесте пайғамбарлықтың нысаны болса (ал мұны теріске шығаратындар әуелгі сенімнен бас тартады), онда бұдан 2300 күнді есептеуді бастайтын жыл б.з.д. 457 жыл болғаны келіп шығады. “Аянның” “кідіруі”, яғни кідіру уақыты болуы үшін, онда пәк қыздар тобы түн ортасындағы айқаймен оятылардың алдында уақыт жөніндегі ұлы мәселеде қалғып, ұйықтауы үшін, 1843 жылдың алғаш жарияланған уақыт болуы қажет

еді». James White, Second Advent Review and Sabbath Herald, Volume 1, Number 2.

Одан кейін Хабақұқтың тақтасында бейнеленген хабарға жауап бере бастаған халық (асыл тастар) әуелде аз еді, бірақ 1840 жылғы 11 тамызда бір күн — бір жыл қағидасы расталған соң, халық «қалың топқа айналды».

«Дәл көрсетілген уақытта Түркия өз елшілері арқылы Еуропаның одақтас державаларының қорғанысын қабылдап, сол арқылы өзін христиан халықтарының бақылауына тапсырды. Бұл оқиға алдын ала айтылған пайғамбарлықты дәлме-дәл орындады. Бұл мәлім болған кезде, көпшілігі Миллер мен оның серіктері қабылдаған пайғамбарлықты түсіндіру қағидаларының дұрыстығына көз жеткізді, және адвенттік қозғалысқа ғажайып серпін берілді. Білімді әрі беделді адамдар Миллерге қосылып, оның көзқарастарын уағыздау ісінде де, жариялау ісінде де онымен біріккен еді; сөйтіп, 1840 жылдан 1844 жылға дейін бұл іс тез кеңейді». The Great Controversy, 334, 335.

Содан соң халық асыл тастарды мазалай бастады. Осы тұста Миллер асыл тастардың шашырауын айқындамақ. «Шашырату» сөзі — Леуіліктер кітабының жиырма алтыншы тарауындағы «жеті есе» ұғымының негізгі нышандарының бірі, ал Миллер өз түсін баяндауында «шашырату» сөзінің қандай да бір түрленген қалпын он рет қолданады. «Он» — сыналудың нышаны, әрі ол Миллердің «шашыраған» асыл тастарының символдық мағынасының дұрыс түсінілуін дүниенің ақыры жеткендердің үстіне келгендер үшін пайғамбарлық сынақ ретінде белгілейді.

«жеті уақыттың» асыл тасының теріске шығарылуы — 1863 жылы Ілияс (Миллер) арқылы ұсынылған Мұсаның «шашыратылуы» сынағынан өте алмаған лаодикиялық адвентизмнің шетке ысырып тастаған алғашқы асыл тасы болды. Сол сәттен бастап асыл тастар барған сайын көбірек шашыратыла беруге, жалғандармен араластырылуға және ақыр соңында толықтай бүркемеленуге тиіс еді. Қымбат асыл тастардың бүркемеленуі, ақырында, сандықтың (Киелі кітаптың) жойылатын шегіне дейін жетер еді.

Миллердің түсінде Миллер қолданған «шашырау» сөзі алғашқы «жеті рет» қолданылғанда, ал сөзді соңғы үш рет қолданғанында айқын айырмашылық бар. Ол «шашырау» сөзін «жеті рет» атағаннан кейін, «мүлде жігері құм болып, рухы түсіп, отырып жылады».

Яһуда руының Арыстаны ретінде бейнеленген Мәсіх Аян кітабында жеті мөрмен мөрленген кітапты ашу ісін бастамай тұрып, Жохан жылады. Жохан да, Миллер де жалған асыл тастардың сандықты (Құдай Сөзін) көміп тастағанын түсінген кезде жылады.

Сонда мен тақта отырғанның оң қолында іші-сыртына жазылған, жеті мөрмен мөрленген бір кітапты көрдім. Сондай-ақ мен қатты дауыспен: «Кітапты ашуға және оның мөрлерін шешуге кім лайық?» — деп жариялап тұрған бір құдіретті періштені көрдім. Бірақ көкте де, жерде де, жер астында да ешбір жан кітапты ашуға да, оған қарауға да шамасы келмеді. Сонда мен қатты жыладым, өйткені кітапты ашуға да, оны оқуға да, оған қарауға да лайық ешкім табылмады. Сол кезде ақсақалдардың бірі маған: «Жылама; міне, Яһуда руының Арыстаны, Дәуіттің Тамыры, кітапты ашуға және оның жеті мөрін шешуге жеңіп шықты», — деді. Аян 5:1–5.

Миллер ашып, дүниеге ұсынған асыл қазыналардың барған сайын күшейе түскен қабылданбауы Киелі кітаптың (қобдишаның) жойылу шегіне жеткен кезде, Миллер жылады.

«Содан кейін мен олардың нағыз асыл тастар мен тиындардың арасына сан жетпес мөлшерде жалған асыл тастар мен қолдан жасалған тиындарды шашып тастағанын көрдім. Мен олардың осындай арсыз қылықтары мен рақметсіздіктеріне қатты ашуланып, бұл үшін оларды әшкерелеп, айыптадым; бірақ мен қаншалықты көбірек әшкерелеген сайын, олар соншалықты көбірек жалған асыл тастар мен жалған тиындарды нағыздарының арасына шашты.»

«Сонда мен тәндік жанымда қатты налыдым да, оларды бөлмеден қуып шығару үшін тәндік күш қолдана бастадым; бірақ мен біреуін итеріп шығарып жатқанда, тағы үшеуі кіріп келіп, өздерімен бірге лас нәрселерді, жоңқаларды, құмды және небір қоқысты ала келетін, ақырында олар нағыз асыл тастардың, гауһарлардың және теңгелердің әрқайсысын түгел жауып, бәрін көзден таса етті. Сондай-ақ олар менің сандығымды быт-шыт етіп жыртып, оны қоқыстың арасына шашып тастады. Менің қайғым мен ашу-ызама ешбір адам назар аудармайтындай көрінді. Мен мүлде еңсем түсіп, жігерім құм болып, отырып алып жыладым.»

Осы тұста оның түсінде «шашырату» сөзі «жеті рет» қолданылған. Соңғы үш қолданыс алғашқы жетіден айрықша, осылайша жеті шашыратылуға Леуіліктер жиырма алтыншы тараудағы «жеті уақыттың» нышаны ретінде пайғамбарлық мөр басады. Миллердің екінші түсі, Набуходоносордың екінші түсі сияқты, «жеті уақытты» нышандық түрде айқындайды.

Аян кітабының бесінші тарауындағы Жоханмен болғандай, Миллер жылағанда, кір сыпырғыш ұстаған адам (Яһуда руының Арыстаны) келіп, «есікті ашты» да, бөлмеге кірді. Ешбір адам аша алмаған, жеті мөрмен мөрленген кітапты Әкенің қолында ұстап тұрғанының және Жоханның жылауына себеп болғанының көріністік бейнесі төртінші тараудың бірінші аятынан басталады.

Осыдан кейін мен қарадым, міне, көкте бір есік ашылып тұр екен; ал мен естіген алғашқы дауыс менімен сөйлесіп тұрған кернейдің үні секілді болып, былай деді:

«Мұнда көтеріл, сонда саған бұдан кейін болуға тиісті нәрселерді көрсетемін». Аян 4:1.

Миллер жылады да, ашылған бір есікті көрді. «Мен осылайша зор жоғалтуым мен мойнымдағы жауапкершілік үшін жылап, қайғырып отырғанымда, Құдайды есіме алып, Ол маған жәрдем жіберсін деп шын жүректен жалбарындым. Сол сәтте-ақ есік ашылып, бір адам бөлмеге кірді; сонда ондағы барлық адамдар шығып кетті. Ол қолында шаң сұртетін қылшақ ұстап, терезелерді ашты да, бөлмедегі шаң мен қоқысты тазалай бастады». Яһуда руының Арыстаны да, қолында шаң сұртетін қылшағы бар адам да Жохан мен Миллер жылаған кезде, бір есіктің ашылуына байланысты келді. Есіктің ашылуы — диспенсациялық өзгерістің нышаны.

Миллермен бірге ол жылады, сонда есік ашылды, бірақ ол сондай-ақ дұға етті. «Мен мүлде жігерім құм болып, еңсем түсіп кетті де, отырып жыладым. Осылайша ұлы жоғалтуым мен

мойнымдағы жауапкершілік үшін жылап, қайғырып отырғанда, Құдайды есіме алып, Ол маған көмек жіберсін деп шын жүректен дұға еттім. Сол сәтте есік ашылып, бөлмеге бір адам кірді; сонда ондағы адамдардың бәрі шығып кетті. Ол қолына шаң сүртетін щетканы ұстап, терезелерді ашты да, бөлмедегі шаң мен қоқысты сыпыра бастады.»

Соңғы күндердің тарихындағы айрықша белгі болатын дұға — Даниял кітабының екінші тарауында Даниял мен үш қадірлі жігітпен, сондай-ақ тоғызыншы тарауда Даниялдың өзімен белгіленген дұға. Бұл — Аяанның он бірінші тарауындағы екі куәгер өздерінің бытырап кеткенін ұққан кезде айтуға тиіс болатын, “жеті ретке” қатысты Леуіліктер жиырма алтыдағы дұға. Екі куәгер Мұсаның қарғысының орындалуы ретінде өздерінің “бытырап кеткенін” таныған кезде, Даниял тоғызыншы тарауда не істесе, соны қайталауға тиіс. Екі куәгер Миллер өз түсінде асыл тастары “жеті рет” бытырап кеткен нүктеге жеткенде бейнелеген нәрсені де қайталауға тиіс.

Сол дұғаға белгі қойылғанда, есік ашылады да, шаң-тозаңды сыпырушы адам келеді, ал бөлме бос қалады. Зұлым топ ғайып болды, әрі жаңа бір дәуір келді. Сонда қолында желпуіші бар Яһуда руының Арыстаны «терезелерді ашып, бөлмеден кір мен қоқысты сыпыра бастады»; әрі «ол кір мен қоқысты, жалған асыл тастар мен қолдан жасалған тиындарды сыпырған кезде, олардың бәрі бұлттай көтеріліп, терезеден ұшып шықты, ал жел оларды алып кетті».

Ашық терезелер де бөлінуді білдіреді, өйткені қоқыс терезе арқылы сыртқа шығарылғандай, соңғы күндердің «діни қызметкерлеріне» бағыттталып: «Барлық ондықтарыңды қоймаға әкеліңдер, сонда Менің үйімде азық болсын; содан кейін Мені осымен сынап көріңдер,— дейді Әскербасы Жаратқан Ие,— сендер үшін көктің терезелерін ашып, қабылдап алуға орын жетпейтіндей мол жарылқау төкпеймін бе?» деген Малахи кітабындағы өсиетті орындағандар да солай бөлініп шығады. Ашық есік пен ашық терезелер зұлым діни қызметкерлер аластатылып, әділ діни қызметкерлер жарылқалып жатқан кезде жүзеге асатын басқарылу дәуіріндегі өзгерісті білдіреді.

Шаң-тозаңды сыпыратын адам өз еденін тазартуды бастағанда, Миллер бір сәтке көзін жұмады. «Әбігердің арасында мен бір сәтке көзімді жұмдым; оларды ашқанымда, барлық қоқыс ғайып болыпты. Қымбат асыл тастар, алмастар, алтын және күміс теңгелер бөлменің түкпір-түкпіріне молынан шашылып жатты». Осылайша қымбат пен арам толықтай ажыратылды.

Содан кейін үлкенірек сандық үстелдің үстіне қойылып, шашылып жатқан асыл тастар соның ішіне салынды. «Содан соң ол үстелдің үстіне бұрынғысынан әлдеқайда үлкен әрі әлдеқайда әсем бір сандық қойып, уыстап-уыстап асыл тастарды, гауһарларды, теңгелерді жинап алып, олардың бәрін сол сандықтың ішіне салды; тіпті гауһарлардың кейбірі түйреуіштің ұшындай ғана кішкентай болса да, бірде-бірі тыс қалмады». Содан кейін Миллердің іргетастық ақиқаттары тек Киелі кітаппен ғана емес, Пайғамбарлық Рухымен де біріктіріліп, сол ақиқаттар бастапқыдағыдан да әсем әрі нұрлы бола түсті.

1798 жылы ашылған хабардың өлшемдерімен Ұлай өзені туралы аяңды бағалағанда, сол ақиқаттардың кейбірі Миллерге берілген шеңбермен шектелгені түсінілуге тиіс. Сондықтан сол ақиқаттардың кейбірі шағын не елеусіз болып көрінуі мүмкін болса да, олардың кейбірі бұдан да ауқымдырақ әрі көркемірек болатынын күту керек.

Ақиқаттар қалпына келтірілген кезде, олар үлкенірек бір кеудешеге салынады, содан кейін “келіп көр” деген шақыру тағы да жасалады, бірақ Миллер арқылы емес, Мәсіх арқылы (Ол — кір тазартатын қылшақ иесі, Яһуда руының Арыстаны) жасалады. Бұл дәл қазір ғана мөрден аршу болғанын айқындайды, ал соңғы мөрден аршу — сынақ мерзімі жабылардың алдында болатын Иса Мәсіхтің Аяны, немесе Уайт әпке айқындағандай, кір тазартатын қылшақ иесі кірген кезде.

«Мен сандықтың ішіне қарадым, бірақ көзімді көрген көрініс шағылыстырды. Олар бұрынғы даңқынан он есе артық жарқырап тұрды. Мен оларды шаңға шашып, таптаған әлгі зұлым адамдардың аяқтары құмға ысқылап тазартқан деп ойладым. Олар сандықтың ішінде әсем тәртіппен, әрқайсысы өз орнында орналасқан еді, әрі оларды сонда тастаған адамның ешбір ізін байқау мүмкін емес болатын. Мен қуаныштан айқайлап жібердім, сол айқай мені оятты». Early Writings, 83.

Кідіріс уақыты мен алғашқы түңілу 2020 жылғы 18 шілдеде келді, ал 2023 жылдың шілдесінен бері Яһуда руының Арыстаны Иса Мәсіхтің Аяны туралы хабарды мөрінен ашып келеді. Сол мөрден ашу Даниял кітабын да қамтиды, әрі біз келесі мақалада Миллердің түсін қарастыруымызды аяқтаймыз.

Кір қылшағын ұстаған адамның ісі «дана діни қызметкерлермен» бірлесе атқарылады, ал Аян кітабының он бірінші тарауындағы екі куәгер болып табылатын және Езекиел кітабының отыз жетінші тарауындағы қайта тірілген өлі сүйектер болып табылатын сол «діни қызметкерлердің» еңбегі де Құдай Сөзінің өзге де желілері арқылы бейнеленген. Біз Уильям Миллердің екінші түсіне қатысты айқындағанымызды растайтын екінші куәліктер ретінде сол желілердің бірнешеуін қолданамыз.

«Жазбалар бізге әділдікке үйретілуіміз үшін, игілігімізге берілген. Қымбатты нұр сәулелері адасушылық бұлттарымен көмескіленіп қалды, бірақ Мәсіх қателік пен ырымшылдықтың тұманын сейілтуге және бізге Әкенің ұлылығының жарқырауын ашып көрсетуге әзір; сонда біз де шәкірттер айтқандай: “Ол жолда бізбен сөйлескенде, жүрегіміз ішімізде лаулап жанбады ма?” — дейтін боламыз». Publishing Ministry, 68.